

„ Wspaniały...
Poruszający...
Serce rośnie.

- SARAH'S BACKSTAGE PASS

Anthony Hopkins
w życiowej formie.

- HOLLYWOOD REPORTER

KTO RATUJE JEDNO ŻYCIE, RATUJE CAŁY ŚWIAT

„

Prawdziwa historia
niezwykłej odwagi.

- THE GUARDIAN

JEDNO ŻYCIE

JAK ZOSTAĆ BOHATEREM?

FILM W KINACH

MATERIAŁY EDUKACYJNE

Skontaktuj się ze swoim kinem i zamów pokaz grupowy o dowolnej godzinie

„JEDNO ŻYCIE”. JAK ZOSTAĆ BOHATEREM?

- ILU LUDZI TRZEBA OCALIĆ, ABY UZNAĆ, ŻE POSTĄPIŁO SIĘ WYSTARCZAJĄCO ODWAŻNIE?
- CZY NIESIENIE POMOCY JEST AKTEM HEROIZMU CZY MORALNYM OBOWIĄZKIEM?
- JAK ŻYĆ ZE ŚWIADOMOŚCIĄ, ŻE NIE POMOGŁO SIĘ WSZYSTKIM, KTÓRZY TEGO POTRZEBOWALI? TE WAŻNE PYTANIA PODEJMUJE FILM.

„Jedno życie”, film opowiadający niezwykłą historię Nicholas Wintona.

Jest rok 1938. Po układzie monachijskim do Pragi trafiają tysiące czechosłowackich Żydów, którzy szukają schronienia i ucieczki przed narastającym zagrożeniem ze strony Niemców. Młody Brytyjczyk, Nicholas Winton, odkrywa, że w praskich obozach dla uchodźców, w dramatycznych warunkach, mieszkają dzieci, skazane na głód, choroby i śmierć. Poruszony ich losem, we współpracy z członkami Brytyjskiego Komitetu dla Uchodźców z Czechosłowacji, organizuje kolejne transporty (tzw. Kindertransporty), najmłodszych ofiar kryzysu do Wielkiej Brytanii. Dzięki jego wysiłkom udaje się ocalić 669 żyć.

Suma doświadczeń

Historia Wintona przypomina przede wszystkim o potędze jednostkowego działania i inspirowanie do podejmowania wysiłków na rzecz dobra innych. „Jedno życie”, w którym łączą się dwa plany czasowe, ukazuje również powojenne losy Brytyjczyka. Widzowie mają więc szansę poznać mężczyznę zarówno jako młodego, pełnego sił aktywistę, jak i jako starszego człowieka, który ocenia swoje decyzje z perspektywy czasu. Te dwa spojrzenia są jednakowo potrzebne, by zrozumieć egzystencjalne doświadczenia bohatera – w różny sposób naświetlają wybory Wintona. Film może zachęcić do refleksji nad dziedzictwem przekazywanym z pokolenia na pokolenie i przekonać, że to, co budujemy w młodości, rzutuje na nasze późniejsze życie.

Rozterki bohatera

Najważniejszy dylemat, z którym mierzy się dojrzały Winton, dotyczy tego, czy zrobił wszystko, co mógł – czy fakt, że uratował setki dzieci, usprawiedliwia to, że nie udało mu się ocalić ich więcej. Wydaje się, że wahania głównego bohatera mają związek z rozmową, którą odbył w Pradze przed laty z przedstawicielem żydowskich władz. Przestrzegł on Wintona, by nie rozpoczynał zadania, którego nie będzie w stanie ukończyć. Losy bohatera i ocalonych przez niego dzieci zweryfikowały zasadność tego ostrzeżenia. Późniejsze wydarzenia są dowodem na to, że warto włączać się w pomoc, która może ocalić choćby jedno życie.

Winton to bohater, który nie przypomina antycznego herosa. Nie ma nadludzkich zdolności ani niezachwianej pewności siebie. Doświadcza niepewności i poczucia winy. Mimo to, kiedy dostrzega okazję do niesienia pomocy, jest gotów poświęcić swoją karierę i bezpieczne życie, by ratować potrzebujących. Negocjuje z urzędnikami, zbiera fundusze, znajduje rodziny zastępcze dla żydowskich dzieci. Jest bohaterem, którym mógłby stać się każdy z nas – człowiekiem, który w obliczu trudności wybiera odwagę i empatię zamiast bierności czy obojętności.

Ile znaczy „Jedno życie”?

Film Jamesa Hawesa ukazuje wartość życia. Każdego życia. Pojedynczego życia. To szczególnie ważne, kiedy mówi się o II wojnie światowej. Tworzenie mikrohistorii, portretów pojedynczych bohaterów, ocalonych i nieocalonych może być jedynym sposobem opowiadania o wojennej traumie, który ma szansę przybliżyć nam okupacyjne realia. Perspektywa „jednego życia” jest zrozumiała i zamknięta w czytelnych ramach – „jedno” to przecież maksymalna liczba żyć dla każdego z nas: wszystko, co mamy.

Warto dodać, że tytuł filmu ma bogaty potencjał interpretacyjny. „Jedno życie” można rozumieć jako życie Nicholasa Wintona. Człowieka, który w ramach swojej biografii – ograniczonych możliwości, zasobów i dróg działania – zdołał ocalić wielu niewinnych. „Jedno życie” to jednak również życie uratowanego. To nadzieja dla całej ludzkości: „Kto ratuje jedno życie, ratuje cały świat”. To zdanie z Talmudu opisuje właśnie „Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata”, czyli osoby, które w czasie II wojny światowej wykazały się ogromną odwagą ukrywając Żydów przed niemieckim okupantem.

Lekcja historii

Powrót do przeszłości w filmie Hawesa jest dla widzów szansą przypomnienia sobie historii. Przybliża bowiem konkretny moment w dziejach – tygodnie i miesiące bezpośrednio poprzedzające wybuch II wojny światowej. Ten czas w edukacji historycznej bywa niedoceniany. Przycmiony tragicznymi wydarzeniami mającego się wkrótce rozpocząć konflikt zbrojny. A przecież rok 1938 wydaje się kluczowy dla zrozumienia polityki Adolfa Hitlera. Anschluss Austrii i układ monachijski, w wyniku którego Niemcy włączyły w obręb swojego państwa część Czechosłowacji, były wyraźną zapowiedzią, że rosnący w siłę agresor nie cofnie się przed zajmowaniem kolejnych terytoriów.

W tej niestabilnej sytuacji wyraźnie widać, jak odmienne postawy zajmują ludzie wobec zagrożenia i jak łatwo jest uwierzyć, że wojna nie będzie nas dotyczyć. W Anglii pod koniec lat 30. życie toczy się

jeszcze stosunkowo spokojnym rytmem. Rozgorączkowany Winton, szukając wsparcia w brytyjskich instytucjach, niejednokrotnie ma do czynienia z biurokratycznym impasem. Urzędnicy nie zdają sobie sprawy z powagi sytuacji, nie rozumieją, jak niewiele zaczynają wkrótce znaczyć procedury, których uparcie się trzymają. Z kolei w Pradze, w pewien sposób naznaczonej już brutalną polityką agresora, atmosfera jest znacznie bardziej napięta. Współpracownicy Wintona, przeczuwając nadchodzące zagrożenie, tym intensywniej próbują przeciwdziałać katastrofie.

Lekcja o terażniejszości

Choć film Hawesa opowiada o przeszłości, porusza zaskakująco aktualne problemy. Dzisiejsza sytuacja międzynarodowa wydaje się podobnie niepewna, jak ta przed laty – przed wybuchem II wojny światowej. Znow, podczas gdy obywatele części państw żyją spokojnie i bezpiecznie, inni tracą swoje domy i majątki, i muszą szukać nowych schronień. Współczesne problemy Europy – wojna w Ukrainie i kryzys migracyjny – stawiają przed nami podobne wyzwania, jak te, którym próbował sprostać Winton. „Jedno życie” przypomina o potrzebie solidarności i o doniosłej roli empatii wobec tych, którzy są najbardziej narażeni na skutki globalnych problemów. Przekonuje też o tym, że każdy z nas może dołączyć do wielkiej misji ratowania świata – ocalając (przed głodem, bezdomnością, rozpaczą) choćby jedno życie.

Co znajdziesz w broszurze?

- **Scenariusz lekcji wychowawczej i wiedzy o społeczeństwie dla klas 7-8 i szkół ponadpodstawowych** autorstwa Pauliny Kuleszy, dotyczący podobieństw pomiędzy wyzwaniami, którym stawia czoła Winton, a celami współczesnych aktywistów, świadczących pomoc humanitarną.
- **Scenariusz lekcji języka polskiego i historii dla klas 7-8 i szkół ponadpodstawowych** autorstwa dr Agaty Szulc-Woźniak, porządkujący wiedzę na temat wydarzeń poprzedzających wybuch II wojny światowej i postaw bohaterów, którzy w czasie okupacji pomagali Żydom.

O autorce:

Agata Szulc-Woźniak – literaturoznawczyni, nauczycielka języka polskiego. W 2022 r. obroniła z wyróżnieniem doktorat na poznańskiej polonistyce. Publikowała m. in. w „Ruchu Literackim”, „Narracjach o Zagładzie” i „Kontekstach Kultury”. Niedawno wydała edycję odnalezionych przez siebie wierszy Joanny Pollakówny („Wieczność dopełni”, Warszawa 2023). Interesuje się pograniczami sztuk.

SCENARIUSZ NR 1

POMOC HUMANITARNA. JAK WŁĄCZYĆ SIĘ W DZIAŁANIA NA RZECZ POTRZEBUJĄCYCH?

Autorka: Paulina Kulesza

Przedmiot: wiedza o społeczeństwie, godzina wychowawcza

Grupa wiekowa: klasy 7-8 szkół podstawowych; szkoły ponadpodstawowe

Czas realizacji: 1 godzina lekcyjna

Zagadnienia edukacyjne:

- Jak skutecznie pomagać innym?
- Kryzys humanitarny, pomoc humanitarna: co oznaczają te pojęcia?
- Z jakimi wyzwaniami mierzą się aktywiści, którzy niosą pomoc innym?
- Wiedza o współczesnych kryzysach humanitarnych oraz organizacjach pomocowych.

Cele operacyjne:

uczeń/uczennica:

- wie, w jaki sposób działa zorganizowana pomoc w przypadku kryzysu humanitarnego;
- wskazuje cele oraz wyzwania, z jakimi mierzą się aktywiści i osoby udzielające pomocy innym;
- wie, co oznaczają pojęcia: kryzys humanitarny, pomoc humanitarna;
- potrafi wymienić najważniejsze organizacje pomocy humanitarnej;
- wie, w jaki sposób włączyć się w działania pomocowe.

Formy i metody pracy: dyskusja sterowana, praca indywidualna, praca w grupach, quiz

Materiały pomocnicze: wydrukowane załączniki, tablica, opcjonalnie: tablica multimedialna

Przebieg zajęć:

1. Nauczyciel/-ka pyta uczniów o wrażenia po seansie filmu „Jedno życie”. Następnie zapisuje na tablicy lub wyświetla na tablicy interaktywnej dużymi literami imię i nazwisko głównego bohatera filmu:

NICHOLAS WINTON

Prowadzący/-a zajęcia prosi uczniów o przywołanie najważniejszych faktów na temat bohatera, które uczniowie mogli zapamiętać w trakcie seansu. W tym celu może zadać kilka pytań pomocniczych:

- Jakiej narodowości jest bohater? Kim jest z zawodu? (*Winton jest Brytyjczykiem. Na co dzień pracuje jako makler giełdowy*).
- W jakich okolicznościach Winton decyduje się na udzielenie pomocy? Komu jej udziela? (*W roku 1938 Winton przebywa w Pradze, na terenie ówczesnej Czechosłowacji. Część terytoriów kraju, na mocy układu monachijskiego, zostało właśnie przyłączone do Rzeszy Niemieckiej. Osoby z doświadczeniem uchodźczym pochodzenia żydowskiego gromadzą się w stolicy Czechosłowacji. Grozi im deportacja i śmiertelne niebezpieczeństwo ze strony nazistów, którzy w każdej chwili mogą dokonać inwazji na kraj. Ludność uchodźcza zgromadzona jest w obozach, w których panują niehumanitarne warunki – żyją bez dachu nad głową, bez dostępu do jedzenia, wody i niezbędnej pomocy medycznej. Zbliża się zima, której większość z tych osób może nie przetrwać. W trakcie wstrząsającej wizyty w obozie Nicholas Winton podejmuje decyzję o włączeniu się w działania pomocowe dla uchodźców*).
- Jakie kroki podejmuje bohater, by pomóc potrzebującym? (*Winton współpracuje z Doreen Warineer, stojącą na czele Brytyjskiego Komitetu ds. Uchodźców z Czechosłowacji – organizacji charytatywnej, której celem była pomoc ludności uchodźczej. Bohater wraz ze swoimi współpracownikami – m.in. Martinem Blakiem oraz Trevorem Chadwickiem – próbuje zorganizować transport do Wielkiej Brytanii dla żydowskich dzieci*).

2. Po wstępnej dyskusji na temat filmu nauczyciel/-ka rozdaje każdemu z uczniów kserokopię [załącznika 1](#). Prosi o lekturę fragmentu wywiadu z Jarosławem Litwińskim, który – jako jeden z wielu Polaków – zaangażował się w pomoc mieszkańcom Ukrainy po wybuchu wojny na jej terytorium (czas na zapoznanie się z tekstem to około 5 minut).
3. Po lekturze tekstu nauczyciel/-ka zadaje uczniom pytanie: czym jest aktywizm? Jakie są role aktywistów? Komu pomagają? Trwa dyskusja na forum klasy. Uczniowie mogą proponować swoje odpowiedzi w nawiązaniu do treści artykułu. Nauczyciel/-ka zachęca uczniów do podzielenia się osobistymi doświadczeniami w tym temacie. Czy wśród uczniów także są osoby, które zajmują się bezinteresownym niesieniem pomocy innym? Jeśli tak, to w jaki sposób włączają się w działania pomocowe? Czy wśród ich rodziny, sąsiadów, znajomych są osoby, które po wybuchu wojny w Ukrainie zaangażowały się w pomoc uchodźcom, którzy trafili do Polski? Jak to robili?
4. Następnie prowadzący/-a zajęcia dzieli uczniów na 4-5 osobowe grupy. Zadaniem uczniów jest wspólne zastanowienie się nad tym:
 - z jakimi wyzwaniami mierzą się osoby, które niosą pomoc uchodźcom z Ukrainy,
 - jakie przeszkody napotkał na swojej drodze Winton i jego towarzysze, kiedy próbowali nieść pomoc potrzebującym?

Po wypełnieniu tabelki przedstawiciele każdej z grup dzielą się swoimi pomysłami na forum klasy. Przykładowe odpowiedzi w tabelce mogą wyglądać tak:

JAKI JEST CEL aktywistów, którzy niosą pomoc uchodźcom z Ukrainy?	JAKI JEST CEL Nicholasa Wintona i jego towarzyszy?
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zadbanie o podstawowe, niezbędne do przetrwania potrzeby uchodźców, czyli dostarczenie im: <ul style="list-style-type: none"> ▪ pomocy medycznej, ▪ żywności, ▪ wody pitnej, ▪ leków i środków medycznych, ▪ ciepłych ubrań etc. 2. Zapewnienie uchodźcom azylu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapewnienie bezpiecznego azylu uchodźcom, którym grozi śmiertelne niebezpieczeństwo ze strony nazistów. 2. Zapewnienie godnych warunków życia ludziom, którzy przebywają w obozach dla uchodźców. 3. Zorganizowanie transportu dla żydowskich dzieci do Wielkiej Brytanii.

Z JAKIMI WYZWANIAM I MIERZĄ SIĘ aktywiści, którzy niosą pomoc uchodźcom z Ukrainy?	Z JAKIMI WYZWANIAM I MIERZY SIĘ Nicholas Winton?
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chaos na przejściu granicznym. 2. Konieczność zapewnienia szybkiej pomocy uchodźcom ze względu na trudne warunki pogodowe (panujący chłód) i brak dostępu do ciepłych ubrań, gorącej herbaty, jedzenia. 3. Trudność w zapewnieniu szybkiej pomocy każdej z potrzebujących osób - początkowo realne potrzeby przewyższały możliwości służb niosących pomoc, np. straży pożarnej. 4. Niepewność związana z sytuacją w Ukrainie po wybuchu wojny. Czy można przekraczać granice? Czy aktywistom uda się bezpiecznie dotrzeć z pomocą do celu? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Konieczność zorganizowania transportu dla żydowskich dzieci w możliwie jak najszybszym trybie, ponieważ zagraża im zarówno nadchodząca zima, jak i inwazja nazistów. 2. Granice Holandii w 1938 roku były zamknięte dla Żydów, co utrudniało zorganizowanie transportu. 3. Konieczność mierzenia się z biurokracją i procedurami brytyjskiego rządu, które utrudniały akcję pomocową (trudność z załatwianiem wiz dla uchodźców; obowiązek zapewnienia rodziny zastępczej oraz konieczność zapłacenia 50 funtów w depozycie za każde przetransportowane dziecko). 4. Trudność z pozyskaniem funduszy na transport.

Następnie nauczyciel/-ka pyta uczniów, czy dostrzegają pewne podobieństwa pomiędzy celem i wyzwaniami, którym stawia czoła Winton, a celami aktywistów pomagającym uchodźcom z Ukrainy oraz problemami, z jakimi muszą się mierzyć? Jeśli to konieczne, nauczyciel/-ka naprowadza uczestników i uczestniczki zajęć na analogie między współczesnym kryzysem humanitarnym w Ukrainie a trudnościami, z którymi w 1938 roku mierzyli się wolontariusze zrzeszeni m.in w Brytyjskim Komitecie ds. Uchodźców z Czechosłowacji (przykładowo: trudność z zagwarantowaniem azylu uchodźcom; konieczność działania pod presją czasu ze względu na wybuch wojny; trudność w zapewnieniu uchodźcom artykułów podstawowych potrzeb – żywności, napojów, leków). Cele wspomnianych grup są także podobne: zapewnienie uchodźcom niezbędnej pomocy, bezpiecznego schronienia i godnych warunków życia.

5. Nauczyciel/-ka zapisuje na tablicy lub wyświetla hasło:

POMOC HUMANITARNA

Czy uczniowie wiedzą, co oznacza to pojęcie? Nauczyciel/-ka prosi uczniów o podzielenie się swoimi pomysłami i skojarzeniami, które zapisuje na tablicy. Prowadzący/-a zajęcia przedstawia uczniom następnie definicję pomocy humanitarnej:

Pomoc humanitarna to przede wszystkim ratowanie i ochrona życia w czasie klęsk i katastrof spowodowanych warunkami naturalnymi lub wywołanych działalnością człowieka, a także:

- *udzielanie koniecznej pomocy i wsparcia ludziom narażonym na długotrwałe kryzysy oraz pomoc w tzw. „zapomnianych kryzysach” - czyli takich, które utrzymują się od dawna, a informacja na ich temat nie są szeroko nagłaśniane w mediach;*
- *przeprowadzanie krótkoterminowych prac związanych z odbudową i rekonstrukcją, szczególnie w zakresie infrastruktury i sprzętu, w ścisłej współpracy z instytucjami lokalnymi, biorąc pod uwagę, o ile to możliwe, długoterminowe cele rozwoju;*
- *pokonywanie trudności związanych z konsekwencjami migracji ludności (uchodźcy, przesiedleńcy i repatrianci), spowodowanymi przez klęski żywiołowe lub katastrofy wywołane działalnością człowieka;*
- *działania na rzecz zapobiegania katastrofom oraz ograniczania ich skutków.*

Podstawowym celem pomocy humanitarnej jest ratowanie życia oraz zapewnienie poszanowania godności ludzkiej osobom zagrożonym lub dotkniętym skutkami katastrof zarówno naturalnych, jak i tych wywołanych działalnością człowieka.

[źródło: <https://www.gov.pl/web/polskapomoc/pomoc-humanitarna>, dostęp: 11.04.2024].

W rozmowie z uczniami warto będzie przywołać także pojęcie **KRYZYSU HUMANITARNEGO** (mówimy o nim, gdy zdarzyło się coś krytycznie zagrażającego zdrowiu, bezpieczeństwu i dobrobytowi danej społeczności i nie może ona poradzić sobie z tą sytuacją samodzielnie. Zwykle jest spowodowany katastrofą [naturalną i technologiczną] lub konfliktem zbrojnym). Warto zadać w tym momencie pytanie, jakie współczesne kryzysy humanitarne znane są uczniom (przykładowe odpowiedzi: wojna w Ukrainie, kryzys w Strefie Gazy, kryzys na Haiti, kryzys humanitarny w Syrii...).

Nauczyciel/-ka zadaje uczniom pytanie: w jaki sposób działania Nicholasa Wintona oraz aktywistów, którzy niosą pomoc mieszkańcom Ukrainy, wpisują się w założenia pomocy humanitarnej? Uczniowie mogą się wesprzeć w dyskusji odpowiedziami z tabelki, które wypełnili w grupach.

6. Nauczyciel/-ka zaznacza, że aby pomoc była skuteczna, musi być właściwie zorganizowana i adresowana do osób, które najbardziej jej potrzebują. Razem jesteśmy w stanie zdziałać więcej niż w pojedynkę – udowadnia to także przykład Nicholasa Wintona, który przy wsparciu swoich współpracowników (przyjaciół oraz matki) był w stanie zorganizować i nagłośnić sprawną zbiórkę funduszy na depozyt dla dzieci, które miały zostać przetransportowane do Wielkiej Brytanii, a także wywrzeć naciski na władze w celu przyspieszenia procesu przyznawania uchodźcom wiz.

Zarówno w Polsce, jak i na świecie współcześnie działa wiele organizacji humanitarnych (rządowych oraz pozarządowych), które zajmują się niesieniem pomocy potrzebującym. Czy uczniowie znają najważniejsze z nich? Ich kolejnym zadaniem będzie przyporządkowanie organizacji do realizowanych przez nie zadań. ([załącznik 3](#)).

[klucz prawidłowych odpowiedzi dla nauczyciela: a4, b1, c5, d3, e2, f6]

7. Każda forma pomocy jest na wagę złota – warto jednak pamiętać także o tym, by pomagać mądrze. Nauczyciel/-ka mówi, że jednym z celów organizacji pomocowych jest m.in. badanie potrzeb osób dotkniętych kryzysem humanitarnym. Dzięki temu możliwe jest podjęcie działań, które będą realnym wsparciem dla potrzebujących.

Uczniowie będą mieli szansę przekonać się o tym w trakcie wykonywania krótkiego quizu z załącznika 4. Po wykonaniu zadania chętni uczniowie prezentują swoje odpowiedzi na forum klasy. Nauczyciel/-ka tłumaczy, dlaczego niektóre z odpowiedzi prezentowanych w quizie są błędne [w przypadku 1b oraz 3b – należy zawsze zweryfikować zbiórkę, na którą wpłacamy pieniądze, aby nie paść ofiarą oszustwa; 1c, 2c i 3c – przed próbą udzielenia pomocy należy najpierw dowiedzieć się, jakie są realne potrzeby danej społeczności dotkniętej kryzysem, żeby uniknąć nagromadzenia nadmiaru niepotrzebnych rzeczy w trakcie zbiórki – np. ubrań, żywności z określoną datą przydatności do spożycia, 2a – próba udzielenia pomocy w pojedynkę w takiej sytuacji może być nieefektywna i wprowadzić chaos. Zamiast tego lepiej skupić się na wsparciu organizacji z większym doświadczeniem lub działać w jej strukturach jako wolontariusz/ka].

[klucz prawidłowych odpowiedzi dla nauczyciela: 1a, 2b, 3a]

8. Podsumowanie. W ramach zadania domowego uczniowie mają przygotować krótką pracę pisemną (2500-3000 znaków), w której wyznaczą a) cel działań pomocowych, b) kilka kroków, w jakich będą dążyć do zrealizowania tego celu. Treść zadania zostanie omówiona na forum klasy w trakcie kolejnej godziny lekcyjnej.

O autorce:

Paulina Kulesza - absolwentka filmoznawstwa i kultury mediów na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, edukatorka filmowa Ferment Kolektiv. Działa w redakcji serwisu FILM W SZKOLE, gdzie publikuje pomocne treści i materiały edukacyjne dla nauczycieli.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

Rozmowa o pomocy obywatelom Ukrainy [wywiad], „Zielona Linia” [online], <https://zielonalinia.gov.pl/-/rozmowa-o-pomocy-obywatelom-ukrainy-wywiad> dostęp: 22.04.2024.

[Zielona Linia:] Wiadomość o wybuchu wojny na Ukrainie - 24 lutego 2022 r., to było ogromne zaskoczenie i niedowierzanie, że doszło do tego. Powiedz, jak Ty na to zareagowałeś?

[Jarosław Litwiak:] Z racji tego, że mieszkam na Podkarpaciu w Jarosławiu, skąd do granicy z Ukrainą jest około 20 km, napiętą sytuację dało się wyczuć jeszcze przed 24 lutego. Już tydzień wcześniej widziałem wzmożony ruch samolotów i helikopterów wojskowych. Był to przerażający widok, który znałem jedynie z filmów. [...]

Kiedy postanowiłeś zakasać rękawy i wspólnie z kolegami organizować pomoc?

Wojna wybuchła w czwartek 24 lutego i od razu tego samego dnia w niewielkim gronie kolegów postanowiliśmy, że będziemy działać i organizować pomoc. W piątek pojechaliśmy z moim szwagrem, który zatrudnia kierowców, odwiedzić jednego z pracowników, obywatela Ukrainy, na przejście graniczne w Medyce. On postanowił wrócić do siebie i walczyć w obronie Ukrainy. Gdy dotarliśmy na miejsce, na przejście graniczne, doznaliśmy szoku. Widok tysięcy ludzi, w większości kobiet z dziećmi, którzy w zimnie uciekają, a cały swój dobytek mają w torbie albo kilku reklamówkach, był bardzo poruszający. [...]

Gdy wracaliśmy stamtąd, stwierdziliśmy, że musimy działać szybko i od razu zorganizować pomoc.

Widzieliśmy, że brakuje wszystkiego, że panuje chaos. To były początki, drugi dzień wojny. Brakowało ciepłych ubrań, gorącej herbaty, jedzenia. Widzieliśmy, że np. strażacy dowozili jedzenie, ciepłe napoje, ale potrzeby były dużo większe.

Po powrocie do Jarosławia, spontanicznie zaczęliśmy organizować pomoc. Kilka telefonów do znajomych restauratorów, ludzi, którzy mogli pomóc i szybko udało się zorganizować trzy termosy gorącej zupy. Pojechaliśmy z powrotem na granicę i częstowaliśmy kogo mogliśmy.

Jak się okazało, po ukraińskiej stronie nie było nic, nie było żadnego miejsca, gdzie ci uchodźcy mogliby się schronić, dlatego przybywali do nas zmarznięci i głodni. W Polsce, przy granicy, szybko postawiono namioty, zaczęły powstawać punkty recepcyjne, ale potrzeby były ogromne, dlatego ciepłe posiłki bardzo pomogły. Stąd naszym pierwszym pomysłem była właśnie gorąca zupa.

Jak to wyglądało potem? Wiem, że do tej pory jeździcie na Ukrainę i pomagacie.

O ile dobrze pamiętam, to w sobotę usiedliśmy i zaczęliśmy myśleć, co możemy zrobić, jak zorganizować pomoc. Słyszeliśmy na granicy, że najbardziej potrzebne są gorące posiłki i ciepłe ubrania. Zadzwoniliśmy też do naszych przyjaciół do Lwowa i zapytaliśmy, czego im najbardziej brakuje. Okazało się, że brakuje praktycznie wszystkiego, bo sklepy z dnia na dzień zostały zamknięte. Nie mieli jedzenia, leków, specjalistycznych środków medycznych dla żołnierzy, którzy wyruszyli z Lwowa walczyć. Nie zastanawialiśmy się długo, wydrukowaliśmy plakaty informujące o zbiorce najbardziej potrzebnych rzeczy. Poroznosiliśmy pudełka, porozwieszaliśmy plakaty i czekaliśmy na efekt. Bardzo miło zaskoczyliśmy się, gdy po dwóch dniach otrzymywaliśmy telefony z aptek, w których zbieraliśmy potrzebne rzeczy, że pudła są już pełne i można je odebrać.

Wrzucaliśmy też informację o zbiorce na nasze media społecznościowe, dzwoniliśmy do znajomych, staraliśmy się zaangażować w pomoc jak najwięcej ludzi. Bardzo szybko okazało się, że mamy tyle zebranych darów, że mogliśmy zapakować całą ciężarówkę i pojechaliśmy nią do Lwowa. Jako że był to pierwszy tydzień wojny, nie wiedzieliśmy co nas tam czeka. Czy nas wpuszczą? Czy bezpiecznie dotrzemy z pomocą do celu? To była jedna wielka niewiadoma.

Udało się?

Udało nam się przekroczyć granicę i to co zobaczyliśmy po ukraińskiej stronie zrobiło na nas ogromne i smutne wrażenie. Kilometrowe kolejki ludzi, którzy stoją pod gołym niebem. Mnóstwo dzieci, często głodnych. Oddaliśmy im całe jedzenie, które mieliśmy ze sobą.

Droga od granicy do Lwowa przypominała plan filmu wojennego. W niewielkich odstępach poustawiane były worki z piaskiem, druty kolczaste, zasieki z metalowych elementów, a w tych punktach mnóstwo żołnierzy (wszyscy z bronią), którzy co raz nas kontrolowali. Jechało się slalomem. Udało mi się, przed wyjazdem, uzyskać dokumenty, że jedziemy z pomocą humanitarną. To bardzo ułatwiło i usprawniło podróż. [...]

Wracając do Polski postanowiliśmy zabrać ze sobą tyle osób, z tego czekającego tłumu, ile mogliśmy. Oprócz ciężarówkę mieliśmy też jedną osobówkę, którą jechał nasz kolega. Zabraliśmy więc tyle osób, ile się tylko zmieściło. Kilkoro dzieci, starszą panią i kobietę w ciąży. Kilka więcej niż przepisowo może jechać, ale uznaliśmy, że sytuacja jest wyjątkowa. Na szczęście na granicy zrozumieli to i nas przepuścili. Zawieźliśmy tych ludzi do centrum pomocy do Korczowej, gdzie mogli odpocząć i potem udać się do rodziny w Polsce lub innych docelowych miejsc pobytu. [...]

Jak rozumiem, na tym nie koniec Waszej pomocy?

Nie. Będziemy pomagać do końca, ile damy radę. Teraz czekamy na listę najbardziej potrzebnych rzeczy od naszych przyjaciół ze Lwowa. Potrzeby te zmieniają się dość dynamicznie, dlatego nasze zakupy zawsze koordynujemy i czekamy na informację z Ukrainy. Jak tylko uda nam się zebrać co trzeba, pojedziemy znowu.

ZAŁĄCZNIK 2

Uzupełnijcie poniższą tabelę w odwołaniu do artykułu z załącznika 1 oraz fabuły filmu „Jedno życie”:

JAKI JEST CEL aktywistów, którzy niosą pomoc uchodźcom z Ukrainy?	JAKI JEST CEL Nicholasa Wintona i jego towarzyszy?

Z JAKIMI WYZWANIAM I MIERZĄ SIĘ aktywiści, którzy niosą pomoc uchodźcom z Ukrainy?	Z JAKIMI WYZWANIAM I MIERZY SIĘ Nicholas Winton?

ZAŁĄCZNIK 3

Przyporządkuj nazwy organizacji humanitarnej do świadczonych przez nie celów i założeń. Wpisz cyfrę odpowiadającą właściwemu opisowi przy nazwie organizacji.

- a. Polska Akcja Humanitarna
- b. Polski Czerwony Krzyż
- c. UNICEF
- d. Fundacja Ocalenie
- e. Lekarze bez granic
- f. Caritas

- 1. Najstarsza polska organizacja humanitarna. Zajmuje się m.in. udzielaniem pomocy humanitarnej w czasie klęsk i wojen, pomocą socjalną, nauką udzielania pierwszej pomocy.
- 2. Międzynarodowa organizacja pozarządowa. Powstała w wierze, że wszyscy ludzie mają prawo do opieki medycznej i że to prawo jest ważniejsze niż granice państwowe.
- 3. Polska fundacja wspierająca osoby z doświadczeniem migracji i uchodźstwa w budowaniu nowego życia w Polsce.
- 4. Polska organizacja pozarządowa, której celem jest udzielanie pomocy humanitarnej oraz rozwojowej osobom dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych i konfliktów zbrojnych. Jej założycielką jest Janina Ochojska.
- 5. Międzynarodowa organizacja humanitarna i rozwojowa działająca na rzecz dzieci. Działa w strukturach ONZ.
- 6. Katolicka organizacja charytatywna działająca na całym świecie, w tym również w Polsce. Udziela pomocy doraźnej i długofalowej, materialnej i finansowej osobom bezrobotnym, bezdomnym, chorym, starszym, dzieciom z rodzin ubogich, a także imigrantom i uchodźcom.

ZAŁĄCZNIK 4

Jak skutecznie nieść pomoc? Zdecyduj! Podkreśl w każdym z podpunktów formę pomocy, która Twoim zdaniem sprawdzi się najlepiej w danej sytuacji.

1. Jest rok 2022. Dowiadujesz się o wybuchu wojny w Ukrainie. Co robisz w pierwszej kolejności?

- a. Kontaktuję się z wybraną organizacją pomocy humanitarnej i dowiaduję się, jakie rzeczy są najbardziej potrzebne.
- b. Wpłacam pieniądze na pierwszą zbiórkę, którą zauważam w Internecie.
- c. Przekazuję ubrania, żywność i zabawki do lokalnie działającej organizacji.

2. Dowiadujesz się o trudnej sytuacji uchodźców z Syrii. Co robisz?

- a. Kupuję bilet i jadę na granicę, żeby spróbować pomóc w pojedynkę.
- b. Kontaktuję się z organizacjami, które zajmują się pomocą uchodźcom (fundacja Ocalenie, grupa Granica) i pytam, w jaki sposób mogę najefektywniej wesprzeć ich działania (wolontariat/zbiórka pieniędzy/zbiórka żywności i odzieży...).
- c. Wrzucam na media społecznościowe posta z prośbą o wysyłanie żywności i odzieży na adres fundacji.

3. W Haiti miało miejsce trzęsienie ziemi. Jak zaangażujesz się w działania pomocowe?

- a. Śledzę bieżące komunikaty na stronach internetowych organizacji humanitarnych, dzięki czemu wiem, co w danej chwili jest najbardziej potrzebne.
- b. Udostępniam na Instagramie/Facebooku posta z informacją o zbiórce pieniężnej na rzecz osób poszkodowanych (bez weryfikacji źródła).
- c. Próbuję nagłośnić sprawę w lokalnych mediach, apelując o zbiórkę lekarstw, koców, ubrań i sprzętów.

SCENARIUSZ NR 2

POMOC W CZASACH TERRORU

Autorka: dr Agata Szulc-Woźniak

Przedmiot: język polski, historia

Grupa wiekowa: klasy 7-8 szkół podstawowych; klasy 1-2 szkół ponadpodstawowych

Czas realizacji: 1 godzina lekcyjna (alternatywnie: 2 godziny lekcyjne)

Zagadnienia edukacyjne:

- Poszerzanie wiedzy na temat wydarzeń, które poprzedziły wybuch II wojny światowej (Anschluss Austrii, układ monachijski, Noc kryształowa).
- Nauka analizowania źródeł historycznych.
- Zwrócenie uwagi na bohaterskie postawy świadków Zagłady.

Cele operacyjne:

uczeń/uczennica:

- zna postanowienia układu monachijskiego;
- potrafi opisać zaborczą politykę Adolfa Hitlera;
- rozumie pojęcia: *Anschluss*, *appeasement*;
- potrafi analizować materiały źródłowe;
- potrafi opisać heroiczne postawy bohaterów historycznych i filmowych, uwzględniając kontekst epoki;
- potrafi uzasadniać swoje zdanie i budować wypowiedzi argumentacyjne;
- potrafi pracować w grupie.

Formy i metody pracy: rozmowa kierowana, praca w grupach, rozsypanka, burza mózgów, analiza źródeł historycznych

Materiały pomocnicze: wydrukowane załączniki, tablica, opcjonalnie: tablica multimedialna

1. Uczniowie łączą się w cztero- pięcioosobowe zespoły. Nauczyciel/-ka rozdaje każdej grupie rozsypankę edukacyjną (załącznik 1). Zadaniem zespołów jest dopasowanie zdjęć do odpowiednich podpisów i wydarzeń według wzoru:

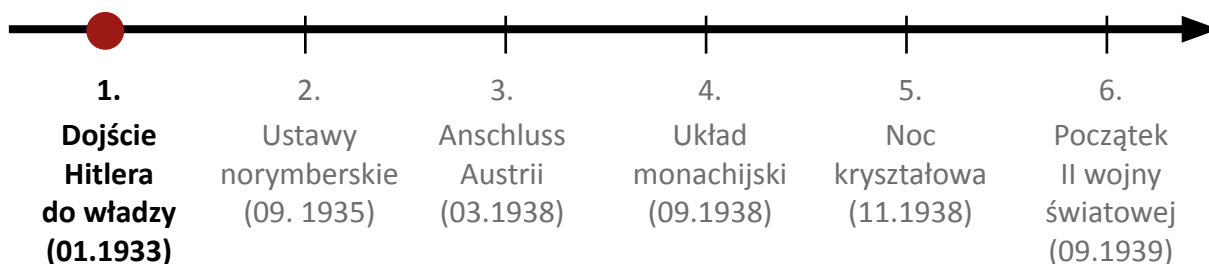
ZDJĘCIE - PODPIS - OPIS

np.

	<p>Wiwatujące tłumy witają wkraczających do Austrii niemieckich żołnierzy.</p>	<p>ANSCHLUSS, czyli przyłączenie Austrii do III Rzeszy, był jednym z kluczowych wydarzeń zapowiadających wybuch II wojny światowej. Miał miejsce 12-13 marca 1938 roku i został przeprowadzony z naruszeniem prawa międzynarodowego. Niemcy pod przywództwem Adolfa Hitlera pogwałciły suwerenność Austrii, a sam Anschluss spotkał się z minimalną reakcją międzynarodową, co zachęciło Niemcy do dalszej agresji.</p>
---	--	--

WSKAZÓWKA: z przygotowanej w załączniku rozsypanki można wybrać mniejszą liczbę wydarzeń, dostosowując zasób wiedzy historycznej do nauczanego przedmiotu i wieku uczestników.

2. Nauczyciel/-ka sprawdza poprawność wykonanego zadania i prosi jednego z uczniów o zapisanie wydarzeń z zadania pierwszego na naszkicowanej na tablicy poziomej osi czasu. Pierwszy punkt zapisuje nauczyciel/-ka (*kolejne wydarzenia na osi czasu zaznaczone na szaro*):

3. Nauczyciel/-ka podsumowuje tę część lekcji. Pyta uczniów, jakie wnioski można wyciągnąć z analizy osi czasu. Oczekiwane spostrzeżenia to np.:

- niepohamowane apetyty terytorialne Hitlera;
- nieskuteczna polityka appeasementu (ustępstw wojskowych i terytorialnych);
- szybkie ujawnienie się antysemickiego charakteru rządu Hitlera;
- stopniowe i konsekwentne nasilanie się agresji Niemiec;
- Początkowa arogancja Hitlera (lekceważenie umów międzynarodowych) wstępem do wojny.

4. Uczniowie wspólnie z nauczycielem/-ką zastanawiają się, jak antysemicki charakter polityki agresora oddziaływał na relacje między ludnością cywilną a zamieszkującymi okupowane tereny Żydami. Prowadzący/-a wyświetla na ekranie w klasie obwieszczenia z czasów II wojny światowej przestrzegające przed udzielaniem pomocy Żydom (linki w [załączniku 2](#)). Prosi uczniów o ustalenie, jaki efekt mogły wywołać. Oczekiwane odpowiedzi – obwieszczenia:
- są manifestacją dominacji okupanta;
 - budzą strach przed jakimkolwiek działaniem;
 - budzą strach przed samymi Żydami;
 - zniechęcają do udzielania pomocy;
 - tworzą atmosferę izolacji;
 - są przykładem pogardliwego traktowania Żydów (np. pisanie słowa „Żyd” małą literą);
 - mogą wywoływać w Żydach poczucie wstydu;
 - sankcjonują absurdalną rzeczywistość.
5. Nauczyciel/-ka i uczniowie zastanawiają się nad przykładami bohaterów (historycznych, literackich i filmowych), którzy w czasie II wojny światowej pomagali Żydom pomimo wszechobecnej atmosfery strachu i manifestowanej siły agresora. Wnioski z tej burzy mózgów zapisywane są na tablicy w formie mapy myśli (przykład w [załączniku 3](#)).
6. Nauczyciel/-ka przekazuje grupom kwestionariusze ([załącznik 4](#)) i prosi grupy o uzupełnienie informacji o bohaterach, którzy ratowali Żydom podczas wojny. Prowadzący/-a nadzoruje wykonanie zadania, zwracając uwagę na to, by odpowiedzi nie były ogólnikowe.

WSKAZÓWKA: prowadzący/-a ustala, którymi postaciami zajmą się poszczególne grupy (dobrym pomysłem w przypadku realizowania scenariusza na jednej godzinie lekcyjnej będzie zawężenie listy do dwóch lub trzech bohaterów/-ek).

7. Grupy prezentują efekty pracy. Nauczyciel/-ka pyta uczniów, jakie wnioski odnośnie do bohaterstwa w czasach II wojny światowej płyną z wykonanego zadania. Uwagi uczniów powinny stanowić podsumowanie (cyklu) lekcji:
- Bohaterowie, którzy ratowali Żydów, reprezentowali różne zawody i środowiska (heroizm nie wiąże się ze statusem społecznym).
 - Odmienne formy udzielania pomocy wymagały ponoszenia takiego samego ryzyka.
 - Bohaterowie próbujący nieść pomoc zmagali się z różnymi problemami: występowali przeciwko okupantowi, przezwyciężali trudności biurokratyczne i organizacyjne, postępowali wbrew woli swoich bliskich.
 - Pragnienie niesienia pomocy wynikało z wychowania bohatera/-ki, zasad, którymi się kierował/-a, niezgody na zło, empatii.
 - Udzielanie pomocy wymagało często ponoszenia wielkich kosztów: życia w strachu, w ukryciu, utraty przywilejów, ryzykowania życiem całej rodziny. Konsekwencjami heroicznej postawy mogły być też trauma i śmierć.
 - Bohaterstwa nie sposób docenić bez uwzględnienia kontekstu historycznego, wskazującego na skrajnie trudne warunki niesienia pomocy (bezwzględny i zdeterminowany okupant).

WSKAZÓWKA: Proponowane zajęcia mają dwudzielną budowę (część historyczna: zadania 1-4, część polonistyczna: zadania 5-7). Scenariusz – z korzyścią dla uczniów – można zrealizować na dwóch godzinach lekcyjnych.

Wybrane źródła:

A. Czubiński, *Europa XX wieku*, Poznań 1998.

M. Grądzka-Rejak, A. Namysło, *Pomoc Żydom karana śmiercią*. Zarys niemieckich przepisów okupacyjnych na obszarze Europy, <https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/174531,Martyna-Gradzka-Rejak-Aleksandra-Namyslo-Pomoc-Zydom-karana-smiercia-Zarys-niemi.html>, dostęp: 08.04.2024.

Kara za pomoc Żydom, <https://sztetl.org.pl/pl/sloownik/kara-za-pomoc-zydom>, dostęp: 08.04.2024.

H. Mommsen, *Ustawy norymberskie*, <https://histmag.org/Ustawy-norymberskie-20413>, dostęp: 08.04.2024.

Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej, Teki Edukacyjne IPN, Warszawa 2008.

W imię urojonego pokoju, <https://historia.dorzeczy.pl/dwudziestolecie-miedzywojenne/487281/uklad-monachijski-w-imie-urojonego-pokoju.html>, dostęp: 08.04.2024.

O autorce:

Agata Szulc-Woźniak – literaturoznawczyni, nauczycielka języka polskiego. W 2022 r. obroniła z wyróżnieniem doktorat na poznańskiej polonistyce. Publikowała m. in. w „Ruchu Literackim”, „Narracjach o Zagładzie” i „Kontekstach Kultury”. Niedawno wydała edycję odnalezionych przez siebie wierszy Joanny Pollakówny („Wieczność dopełni”, Warszawa 2023). Interesuje się pograniczami sztuk.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1

ROZSYPANKA

Wilhelm Frick (w skórzanej kurtce), minister spraw wewnętrznych III Rzeszy, odpowiedzialny m. in. za przygotowanie Ustaw norymberskich.

USTAWY NORYMBERSKIE to zestaw antysemitycznych przepisów wprowadzonych przez rząd III Rzeszy we wrześniu 1935 roku. Miały one na celu ograniczenie praw i wykluczenie społeczne Żydów w Niemczech. Ustawy zakazywały małżeństw między Żydami a obywatelami niemieckimi oraz ograniczały prawa obywatelskie Żydów, wyłączając ich z życia publicznego. Wprowadziły także kategoryzację osób na podstawie ich przynależności rasowej, co miało służyć segregacji rasowej w społeczeństwie niemieckim.

Wiwatujące tłumy witają wkraczających do Austrii niemieckich żołnierzy.

ANSCHLUSS, czyli przyłączenie Austrii do III Rzeszy, był jednym z kluczowych wydarzeń zapowiadających wybuch II wojny światowej. Miał miejsce 12-13 marca 1938 roku i został przeprowadzony z naruszeniem prawa międzynarodowego. Niemcy pod przywództwem Adolfa Hitlera pogwałciły suwerenność Austrii, a sam Anschluss spotkał się z minimalną reakcją międzynarodową, co zachęciło Niemcy do dalszej agresji.

Konferencja w Monachium, od lewej: Chamberlain, Daladier, Hitler, Mussolini oraz szef włoskiego MSZ Galeazzo Ciano.

KONFERENCJA W MONACHIUM odbyła się 29-30 września 1938 roku, miała na celu rozwiązanie kryzysu związanego z obszarem Sudetów w Czechosłowacji. Przywódcy Niemiec, Włoch, Francji i Wielkiej Brytanii ustalili, że obszar ten zostanie oderwany od Czechosłowacji i włączony do Niemiec, pomijając udział przedstawicieli czeskiego rządu. To wydarzenie, stanowiące apogeum polityki appeasementu, czyli ustępstw wobec Niemiec, przyczyniło się do dalszej destabilizacji Europy.

Zniszczony sklep żydowski (Noc kryształowa).

NOC KRYSTAŁOWA miała miejsce w nocy z 9 na 10 listopada 1938 roku w Niemczech i Austrii. Była to gwałtowna fala pogromów wymierzonych w społeczność żydowską, zorganizowana przez nazistowskie władze i grupy paramilitarne. Podczas tej nocy doszło do dewastacji synagog, cmentarzy, sklepów i domów należących do Żydów, a także do licznych morderstw. W wyniku Nocy kryształowej śmierć poniosło co najmniej 91 Żydów, a tysiące zostało aresztowanych i deportowanych do obozów koncentracyjnych.

Niemieccy żołnierze przekraczają granicę Polski.

Agresja Niemiec na Polskę miała miejsce **1 września 1939 roku** i jest uznawana za **POCZĄTEK II WOJNY ŚWIATOWEJ**. Niemieckie wojska zaatakowały Polskę, łamiąc traktat wersalski oraz umowy międzynarodowe. To wydarzenie zapoczątkowało okres intensywnej walk w Europie. Wraz z inwazją na Polskę, niemieckie władze rozpoczęły wkrótce także otwarte prześladowania Żydów i przedstawicieli innych mniejszości etnicznych (**getta**, wywózki do **obozów Zagłady**).

ZAŁĄCZNIK 2

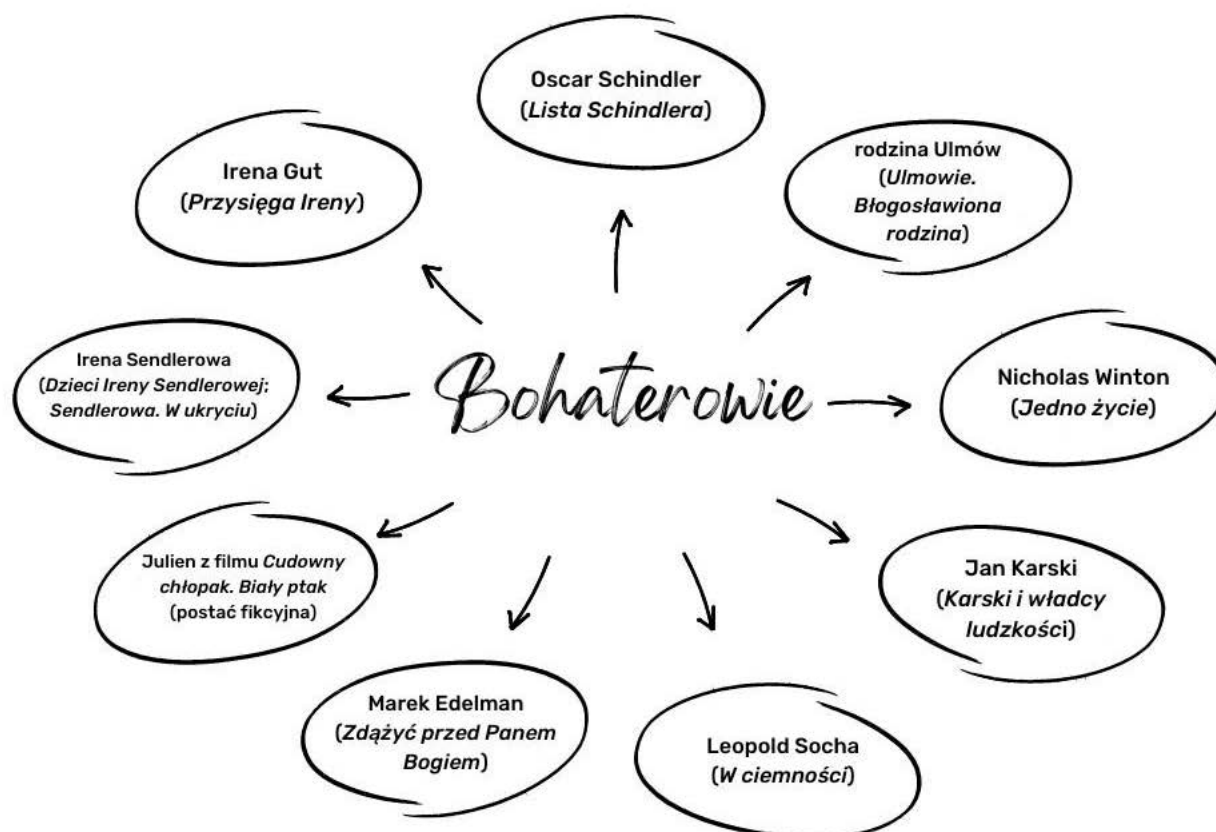
OBWIESZCZENIA OSTRZEGAJĄCE POLAKÓW PRZED UDZIELANIEM POMOCY ŻYDOM:

Obwieszczenie gubernatora dystryktu warszawskiego Ludwiga Fischera z 10 listopada 1941 grożące śmiercią osobom pomagającym Żydom: https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/67/Death_penalty_for_Jews_outside_ghetto_and_for_Poles_helping_Jews_anyway_1941.jpg

Ogłoszenie o wysiedleniu Żydów z Bochni informujące Polaków o karze śmierci za pomoc okazywaną Żydom: <https://www.radiokrakow.pl/data/article/2632248/5a61ddf6637c47897dcdfe-7af87a951d.png>

ZAŁĄCZNIK 3

MAPA MYŚLI (przykład):

ZAŁĄCZNIK 4

KWESTIONARIUSZ BOHATERA/-KI

Imię i nazwisko:

Data urodzenia i śmierci:

Zawód:

Forma pomocy udzielonej Żydom:

.....

.....

.....

Motywacje bohatera/-ki (dlaczego chciał/-a pomagać):

.....

.....

.....

.....

Przeszkody, z którymi zmagał/-a się bohater/-ka:

.....

.....

.....

.....

Poniesione przez bohatera/-kę koszty:

.....

.....

.....

Tło historyczne wydarzeń (np. wydarzenia z zadania 1 lub inne: likwidacja getta w Warszawie, „ostateczne rozwiązanie kwestii żydowskiej”):

.....

.....

.....

Monolith Films Sp. z o.o.

Karolina Skriabin

KOORDYNATOR PROJEKTÓW EDUKACYJNYCH

karolina.skriabin@monolith.pl

tel.: +48 22 122 05 33

kom.: +48 662 287 445

www.kinoklasa.pl

www.monolith.pl

DYSTRYBUCJA

PATRONI

Ambasada Republiki Czeskiej
w Warszawie

PARTNERZY MEDIALNI

BBC FILM AND MBK PRODUCTIONS PRESENT IN ASSOCIATION WITH CROSS CITY FILMS, FILMNATION ENTERTAINMENT AND LIPSYNC A SEE-SAW FILMS PRODUCTION "ONE LIFE" A FILM BY JAMES HAWES
ANTHONY HOPKINS JOHNNY FLYNN LENA OLIN ROMOLA GARAI ALEX SHARP WITH JONATHAN PRYCE AND HELENA BONHAM CARTER COSTUME DESIGNER NINA GOLD AND LUCY AMOS EXECUTIVE PRODUCERS KAREN HARTLEY THOMAS
EXECUTIVE PRODUCERS JOANNA EATWELL PRODUCED BY VOLKER BERTELMANN PRODUCED BY CHRISTINA MOORE EDITOR LUCIA ZUCCHETTI ACE PRODUCTION DESIGNER ZAC NICHOLSON EXECUTIVE PRODUCERS MARK HUBBARD NICKY EARNSHAW EXECUTIVE PRODUCERS SIMON GILLIS EVA YATES
BARBARA WINTON MARIA LOGAN ANNE SHEEHAN PETER HAMPDEN PRODUCED BY JOANNA LAURIE P.G.A. IAIN CANNING P.G.A. EMILE SHERMAN P.G.A. GUY HEELEY P.G.A. WRITTEN BY LUCINDA COXON & NICK DRAKE DIRECTED BY JAMES HAWES

A POLSKIM STANIE PRAWA AUTENTA, BUDOWA I BRANŻA KINOWA WSPARCIEM MONOLITH FILMS

